

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET RUNNÖ

1. Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Runnö ska vara att bevara och förstärka ett sammansatt ekosystem med biotoper representativa för skärgården och de strukturer, funktioner, djur- och växtarter som hör till dessa biotoper. I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara en stor areal naturskogsartad mager tallskog på kambrisk sandsten med rikligt med död ved och en rik flora och fauna.
- Bevara ett stort antal gamla och grova ekar.
- Bevara variations- och artrika stränder.
- Bevara områdets marina biotoper.
- Bevara och förstärka populationerna av skyddsvärda och rödlistade arter.
- Bevara områdets forn- och kulturlämningar så att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.
- Friluftsliv, forskning och undervisning ska kunna bedrivas i den mån det inte strider mot ovanstående syften.

2. Generella råd och riktlinjer

Vid skötselåtgärder ska värdefulla element för faunan och floran sparas så som grova träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfälle eller lågor. Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, t.ex. avverkning och uttransport av virke, ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark och fornlämningar inte uppkommer.

Träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, kulturhistoriska lämningar och tomtmarker får upparbetas och avlägsnas. Träd som är värdefulla för faunan och floran, exempelvis grova och gamla träd ska dock flyttas och lämnas kvar på lämplig plats i reservatsområdet efter samråd med naturvårdsförvaltaren.

Röjning inom vägområdet för befintliga vägar och i ledningsgator får ske i alla skötselområden som berörs. Om avverkning av träd som är värdefulla för faunan och floran blir aktuell i anslutning till ledningsgator bör trädet i första hand dödas genom ringbarkning eller toppkapning. Samråd ska ske med naturvårdsförvaltaren.

Frihuggning och röjning bör göras för att skydda och synliggöra områdets kulturhistoriska värden. Gallring av träd på fornlämningar kan utföras enligt

riktlinjerna för husbehovsavverkning (se nedan). Särskilt bör tomtningar och hägnader bevakas. Eftersom fasta fornlämningar skyddas av 2 kap Kulturminneslagen är det förbjudet att ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada dem. Därför måste extra försiktighet iakttas vid röjningar i och omkring fornlämningar. När maskiner används är det viktigt att köra när det är torrt eller fruset och att inte köra på eller i anslutning till fornlämningen. Buskar och träd med rötterna i eller intill en fornlämning ska aldrig dras upp. Stubbar görs så låga som möjligt. Ris och annat avfall transporteras ut ur fornlämningsområdet för eldning. Eldning inom fornlämningsområdet kan dock ske på plåtar eller dylikt. Samråd ska ske med länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

3.1 Skötselområde 1: Naturskog på Runnö (421,0 hektar)

Beskrivning:

1a; tallskog på nordvästra Runnö (159,1 hektar) - Delområdet domineras till största delen av medelgrov till grov äldre tallskog med inslag av björk, ek, asp och oxel. Död ved förekommer i form av måttligt med tallågor samt enstaka döda tallar, aspar och asplågor. Markvegetationen varierar med torra hållar med renlavdominans, lingon och blåbär samt fuktiga svackor med skvattram. Blåmossa och tallticka förekommer. Ställvis, främst på öns centrala delar, finns helt kala hållar med enstaka tallar. Här kan trädlärka påträffas. I området förekommer även inslag av igenvuxen odlingsmark med tall, ek, asp, björk, klibbal och viden. I strandnära delar finns gräsdominerade partier med kruståtel, vårbrodd eller rörflen. I mindre våtmarker växer viden, tuvull, ängsull och knapptåg. På Runnös nordvästra udde har bålgeting samt gulfotad lövträdsblomfluga noterats. På grova asplågor kan signalarten rävticka påträffas.

1b; tallskog på nordöstra Runnö (117,9 hektar) - Delområdet domineras av tallskog på tunt jordtäckte, bitvis blockigt, med gott om mogen till gammal tall. Längst i nordost finns två äldre tallbestånd med ganska rikligt med tallågor och måttligt med torrakor. I hela delområdet förekommer tallticka rikligt. En zon längs nordöstra och östra stranden har ett tämligen stort inslag av medelgrov ek. Markvegetationen uppvisar här en större andel gräs, bland annat kruståtel. Nära stranden, mitt på öns östra del, finns en jätteek med över 4 m omkrets samt en grov eklåga. På ekarna växer svavelticka, oxtungssvamp, ekticka, gulpudrad spiklav, skuggorangelav, gul droplav, gammelekslav och grå skärelav. På tall kan också marmorskinn hittas. I området finns en myr som huvudsakligen utgörs av fastmattevegetation med tuvull, ängsull, tranbär, rund- och storsileshår. Myrens centrala del upptas av dyiga flak. I myrens kanter växer kläna till medelgrova myrtallar och skvattram. I delområdets södra del finns ett mindre bestånd med medelålders gran. Inom delområdet finns också mindre partier igenväxande före detta odlingsmark med tall, björk, asp, ek, klibbal och sälk. På den nordöstra udden, Slobb, förekommer små inslag av mer öppen gräsmark med vårbrodd, kruståtel, backnejlika, äkta johannesört, enbuskar, nypon och enstaka tallar. Här

finns också en fuktig före detta slåtteräng med björkar som bär spår av tidigare hamling. I norr förekommer flera fornminnen.

1c; tallskog på sydöstra Runnö (65,1 hektar) - Delområdet består av tallskog med blåbär och lingon i fältskiktet. Hällmarker finns i mindre omfattning då jordtäckets genomgående är djupare än i omgivande områden. Linnéa förekommer relativt rikligt. Inom området förekommer också fattiga starrkärr. Skogen är yngre och mer likåldrig än på många andra ställen på ön. Ett mindre äldre bestånd finns i sydost, alldeles intill stranden. På en liten kulle står flera gamla och grova tallar och här förekommer också mycket död ved. Fältskiktet innehåller kruståtel, vårfryle och blåbär. På tallarna kan talticka påträffas. Vid stranden växer enstaka alar. I direkt anslutning till detta bestånd finns en liten sumpskog med vecketåg, björnmossa och agnsäv. Även här förekommer mycket död ved, dock inte grov.

1d; södra Runnö (78,9 hektar) - Delområdet domineras av tallskog som oftast växer direkt på sandstenshällarna eller på tunna jordtäckten. Markvegetationen domineras av gulvit och grå renlav samt av islandslav. Där jordtäckte finns förekommer borsttåg, vårbrodd, kruståtel, ängskovall, lingon och blåbär. I sänkor där regnvatten brukar samlas växer gråstarr, hundstarr, trådtåg och blåmossa. Här och var förekommer dessutom mer eller mindre ständigt fuktiga sänkor med vitmossa, björnmossa, tuvull och skvattram. Flera av tallbestånden i området är gamla med mycket död ved och taltickan är mycket vanligt förekommande. Träden är, i synnerhet i områdets centrala delar, ofta lågvuxna. Ett av de äldsta och värdefullaste bestånden finns runt myren i söder som är en av Runnös större och består av ett fattigkärr dominerat av ängsull och vitmossor. Till skillnad från andra myrar på Runnö är den i stort sett opåverkad; möjligen har starrslåtter förekommit men spår av uppodling saknas. Längst i väster förekommer inslag av ek, asp och björk kring övergivna inägomarker. Här växer bland annat en grov och ihålig ek som utgör värd för violmyran och svavelticka. Även på andra håll i området finns små före detta ängs- och åkermarker. Ofta har våtmarkerna tjänat som starrslåtterängar men växer nu igen med björk. Lite bättre våtmarker har tidigare dikats och brukats som åker. Även dessa växer igen med lövträd samt höga örter och gräs som kärrtistel, mannagräs, vasstarr, tuvtåtel samt knapptåg. På frisk mark förekommer arter som vårbrodd, rödven, lentåtel och stor blåklocka. I söder finns några små ytor på plan hällmark som troligen varit slåttermarker. Vegetationen domineras här av gräs (kruståtel, vårbrodd, fårsvingel) samt äkta johannesört och renlavar. De gamla inägorna är inhägnade med trägårdesgårdar och stengårdesgårdar. Större delen av skogen i området, förutom vissa spår av plockhuggning i norr, är orörd. De traktorvägar som löper genom området går till största delen på hällmark och innebär ingen större påverkan. I området kan även gropig brunbagge påträffas.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska utvecklas till talldominerad naturskog, fri från gran, med mycket död ved och en rik och naturlig flora och fauna. Skötselområdet ska även innehålla öppna kärr och strandpartier. Naturtyperna västlig taiga, pionjärvegetation på silikatrika bergytter, öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn samt perenn vegetation på sten och grusvallar ska uppta 385,4 ha, 8,3 ha, 5,9 ha respektive 2,2 ha.
- Naturvärden knutna till gammal, grov och ihålig ek ska särskilt gynnas och utvecklas.
- Arter knutna till områdets biotoper ska leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på sådana arter bland fåglarna är fiskgjuse, mindre hackspett, nattskär och trädlärka. Exempel på sådana arter bland insekterna är barrpraktbagge, blågeting, gulfotad lövträdslomfluga, gropig brunbagge och violmyra. Exempel på sådana arter bland lavar är gammelekslav, grå skärelav, gul dropplav, guldprad spiklav och skuggorangelav. Exempel på sådana arter bland svamparna är ekticka, marmorskin, oxtungssvamp, rävticka, svavelicka och talticka.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och vårdas på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Granen gallras bort i samtliga delområden. För att öka andelen död ved ringbarkas vissa granar eller fälls och lämnas som lågor. Granplantor och klenare unggranar röjs bort.

Frihuggning och röjning kring grova ekar till en radie av fem meter utanför kronans projektion i delområde 1b samt av en grov ek i västra delen av delområde 1d. Lämpliga yngre ekar gallras fram för att i framtiden ge möjlighet till kontinuitet på grov och ihålig ek.

Fornlämningar hålls fria från träd och buskar.

Vägar och stigar hålls fortsatt öppna och väl framkomliga.

I det fall äldre övergivna åkerytter inte övergått till ett nytt värdefullt naturtillstånd kan de med fördel hållas fortsatt öppna genom röjning och gallring.

Vid behov bortröjning av granplantor samt underhållsröjning kring ek.

Extensiv betesdrift inom skötselområdet kan vara positivt framförallt för områdets kulturvärden.

Strandstädning vid behov.

I övrigt fri utveckling. Undantag kan dock i vissa fall göras för natur- och kulturvårdsanpassad husbehovshuggning av barrträd till brännved och virke, att användas på ön samt till fasta fiskeredskap, enligt riktlinjerna nedan (riktlinjerna för husbehovsavverkning finns även i bilaga 2 till reservatsbeslutet).

- Utsyning av träd som ska avverkas ska göras i samråd med naturvårdsförvaltaren. Anmälan ska göras till länsstyrelsen minst sex veckor före planerad avverknings igångsättning.
- Husbehovsavverkning av tall gäller endast yngre rakvuxna träd med en brösthöjdsdiameter på maximalt 30 cm. Avverkningarna får endast ske i form av plockhuggning av enstaka spridda träd eller genom luckblädning med en storlek på blädningsluckorna av 200-400m². Skogsmark som utgörs av impediment och/eller ur biologisk synvinkel värdefulla bestånd (t ex tallskog av lav-typ och sumptallskog enligt vegetationskartan [bilaga 3.2] samt naturskogsartade tallbestånd) är undantagna från husbehovsavverkning. Senvuxna tallar, äldre knotig tall, märkligt växt tall, tall med stamskador (exempelvis hålträd), stående eller liggande döda eller döende träd, tall med förutsättning att fungera som boträd för rovfågel eller tall som i övrigt är värdefulla för faunan och floran får inte avverkas. Den årliga husbehovsavverkningen inom berörda delar av fastigheterna får högst uppgå till den årliga tillväxten, dock maximalt 30 m³sk.
- Gran får avverkas i obegränsad omfattning. Ett visst antal granar ska dock i naturvårdsförvaltarens regi ringbarkas eller fällas och lämnas som lågor. Eventuell nyetablering av gran röjs bort.
- Lövträd sparas.
- Träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, kulturhistoriska lämningar och tomtmarker får upparbetas och tillvaratas. Träd som är värdefulla för faunan och floran enligt ovan ska dock flyttas och lämnas kvar på lämplig plats.
- Avverkning och uttransport av virke ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark, vegetation och fornlämningar inte uppkommer.

3.2 Skötselområde 2: Blandskog norr och öster om byn (11,4 hektar)

Beskrivning:

2a; blandskog norr om byn (4,3 hektar) - Delområdet utgörs av medelgrov, mogen till gammal ek kring små, före detta odlingsmarker. Inslag av tall, ektorrträd och eklågor förekommer. Markvegetationen domineras av blåbär och kruståtel. I döda ekar finns kläckhål av praktbaggar.

2b; blandskog öster om byn (7,1 hektar) - Blandskogen består av medelgrov ek med inslag av gamla träd, uppblandat med klen- och medelgrov tall. Markvegetationen utgörs framförallt av blåbär och kruståtel. Andra delar är före detta åkermark som växer igen med ek, tall och sälg. Även här finns inslag av ektorrträd. På sälgar kan gnagspår av sälggetingbock hittas.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska i sin helhet utgöras av ek- och talldominerad blandskog, fri från gran, med mycket död ved och en rik och naturlig flora och fauna. Naturtypen västlig taiga ska uppta 11,4 ha.
- Arter, framförallt kryptogamer och insekter, knutna till skötselområdets biotoper ska kunna fortleva i livskraftiga populationer. Exempel på sådana arter är sälggetingbock och praktbaggar.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och vårdas på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Vid behov bortröjning av granföryngring. Vid behov frihuggning av äldre ekar i delområde 2b.

Betesdrift, särskilt inom delområde 2b, är positivt för naturvärdena.

3.3 Skötselområde 3: Rävholm (15,5 hektar)

Beskrivning:

Rävholm är en talldominerad och blockrik udde med tunt jordtäckte. Ek, oftast unga trädindivider, är dock ganska vanligt förekommande. Ett flertal gamla ”vrakekar”, de flesta döda eller döende, hyser värdefulla arter som rutsinn, oxtungssvamp, räfflad nagelskivling, matt pricklav, blyertsrav, gulpudrad spiklav, skuggorangelav, gul dropplav, gammelekslav och grå skärelav. På enstaka äldre tallar växer talticka. Enbuskar förekommer i måttlig omfattning, medan markvegetationen är hedartad med väggmossa, kruståtel, blåbär och i mindre mängd lingon och örnbräken. I den centrala delen finns en tidvis vattenhållande sänka som domineras av ek med inslag av tall och asp, med ett fältskikt bestående av blåbär och lundstarr. Här förekommer en gammal grov eklåga medan ekticka växer på äldre ekindivider. Troligen har området tidigare använts som slåttermark; längs sänkans kant finns odlingsrösen och ett gammalt dike leder ut ur området. Där udden förenas med övriga ön förekommer strandängar med både högvassar och lågvassar. Den lågvuxna vegetationen är till stor del skapad av hårt gåsbete, med arter som kustarun, gulkämpar, gåsört, klöverört, segstarr, knägräs, spikblad och mynta. Högvassarna domineras av rörflen, bladav, kärrsilja, blåsav, bunkestarr och kvanne. Ett stycke från stranden bildar rörsvingel stora bestånd.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska på sikt utvecklas till en gles blandskog bestående av ek och tall. Förekomsten av grov ek och solbelyst död ved av tall och ek ska vara riklig. Naturtyperna västlig taiga, havsstrandängar av Östersjötyp samt perenn vegetation på sten och grusvallar ska uppta 14,4 ha, 0,8 ha respektive 0,3 ha.
- Arter, framförallt kryptogamer och insekter, knutna till skötselområdets biotoper ska kunna fortleva i livskraftiga populationer. Exempel på sådana arter är matt pricklav, räfflad nagelskivling och gammelekslav.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och vårdas på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Gran gallras bort. Hård gallring av tall och friställning av grova och gamla ekar, såväl levande som döda, till en radie av fem meter utanför kronans projektion. Lämpliga yngre ekar gallras fram för att i framtiden ge möjlighet till kontinuitet på grov och ihålig ek. Därefter återkommande gallringar vid behov för att upprätthålla ett glest trädskikt och bevara gamla träd.

Betesdrift inom skötselområdet är positivt för naturvärdena.

Strandstädning vid behov.

3.4 Skötselområde 4: Stränder på östra Runnö (40,8 hektar)

Beskrivning:

Skötselområdet är ofta stenigt men upptas emellanåt av lågvuxna salttåg-rödsvingelstrandängar med bl a blåsklöver och kustarun. Ställvis finns också gräsbevuxna ängsmarker dominerade av högvuxna gräs som luddtåtel och rörflen. Enstaka tallar växer strandnära och ställvis finns nypon i ett glest buskskikt. Vid några mindre brackvattenlaguner förekommer havssäv och rörflen. Vid en liten sötvattenssjö växer vass, säv, hampflockel och spikblad. De kala sandstensytorna i området är bevuxna med skorplavar och navellavar medan även flikig skinnlav förekommer. Längs de grunda stränderna rastar mycket vadarfågel.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska utgöras av variationsrika stränder med bland annat öppna hållmarker och lågvuxna strandängar. Naturtyperna perenn vegetation på sten och grusvallar, oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs, eller annuell vegetation på exponerade stränder, laguner samt öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn ska uppta 34,6 ha, 1,2 ha, 0,3 ha respektive 0,2 ha.
- Arter knutna till områdets biotoper ska leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på sådana arter bland kärlväxterna är baldersbrå, blåsklöver, gul fetknopp, gåsört, hampflockel, johannesört, kvanne, kustarun, kärleksört, spikblad, strandaster och åkermolke. Exempel på en sådan art bland lavarna är flikig skinnlav.
- Områdets betydelse för rastande flyttfågel, och då särskilt vadarfåglar, ska bibehållas och helst förstärkas.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och vårdas på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Området ska, i mån av tillgång på betesdjur, hävdas genom extensivt bete så att skötselområdets lågvuxna vegetationstyper kan bibehållas. Nötdjur är att föredra. Andra skötselåtgärder som kan övervägas för att bibehålla lågvuxna vegetationsstyper är slåtter eller bränning av lämpliga avsnitt i intervaller om ca 5 år.

Strandstädning vid behov.

3.5 Skötselområde 5: Littlö med omgivande vatten och småöar (60,4 hektar varav 31,8 hektar landareal)

Beskrivning:

Större delen av Littlö utgörs av ek-tallskog med medelgrov tall, ek och björk samt inslag av gran, asp och klibbal. Några tallar är grova, medan enstaka tallågor och ektorrträd förekommer. I buskskiktet finns oxel och en, medan markvegetationen domineras av kruståtel, ljung och blåbär. Blekticka, svavelticka och kärnticka förekommer på ekarna. På Littlös nordvästra del finns ett öppet blåsstarrkärr. I de strandnära områdena, framför allt i sydost, förekommer havsstrandängar och lågstarrängar som hålls lågvuxna av betande gäss. Här växer bl a salttåg, kustarun, spikblad, gulkämpar, strandkrypa och ryltåg. I övrigt är stränderna storblockiga med högvuxen vegetation av vass, säv, rörsvingel, kvanne och rörflen. Den klubbsprötade bastardsvärmaren kan påträffas i strandvegetationen. Vattenområdet mellan Littlö och Törneskären hyser i de mest skyddade delarna en stor förekomst av kransalger med inslag av hornsärv och borstnate, medan mer exponeringstålga arter som blås-, band- och snärjtång tar över i djupare partier.

Bevarandemål:

- Skötselområdets trädbeklädda delar ska på sikt i sin helhet utvecklas till naturskogsartad blandskog bestående av tall, ek, björk och klibbal, med avsaknad av gran. I området ska finnas mycket död ved. Naturtyperna västlig taiga, havsstrandängar av Östersjötyp, laguner, skär och små öar i Östersjön samt öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn ska uppta 26,3 ha, 3,5 ha, 1,1 ha, 9,0 ha respektive 0,1 ha.
- Naturvärden knutna till gammal, grov och ihålig ek ska särskilt gynnas och utvecklas.
- Arter knutna till områdets biotoper ska leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på sådana arter är klubbsprötad bastardsvärmare, gulkämpar, blekticka, kärnticka och svavelticka.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och vårdas på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Granen gallras bort. För att öka andelen död ved ringbarkas vissa granar eller fälls och lämnas som lågor. Granplantor och klenare unggranar röjs bort.

I övrigt fri utveckling.

Strandstädning vid behov.

3.6 Skötselområde 6: Vattenområdet inklusive mindre öar (1 836,3 hektar varav ca 13,5 hektar landareal)

Beskrivning:

Lövgrund och Långgrund samt Runnö Rödsjär omfattas av tillträdesförbud under tiden 1 april till 10 juli. Lövgrund, Långgrund och Östra hällen är låga och steniga skär strax norr om Runnö. Lövgrund saknar träd och buskar, men har en rik markvegetation omväxlande med flata hållar. På ön häckar rikligt med vadare, änder och tärnor. Långgrund är något högre med ett mindre träd- och buskparti i den centrala delen. På Långgrund häckar måsar, trutar, grågäss och en del änder. Östra hällen är ett kallt skär med sparsam häckfågelförekomst. Runnö Rödsjär, i reservatets nordostligaste del, utgörs av en av de fåtaliga blottningarna av kvartsit i södra delen av Kalmar län. Här finns jättegrytor i kvartsiten samt välutbildade vallar av strandklapper i sandsten. Runnö Rödsjär saknar trädskikt men har sparsam förekomst av mindre buskar, gräs och örter. Ön karaktäriseras av häckande vitfågel, men även grågäss och änder förekommer. I den västligaste delen av reservatets vattenområde finns ett kallt skär, Skarvlo, med god förekomst av vitfågel och andra häckfåglar karaktäristiska för skärgården. Området väster och norr om Runnö är grunt med många skär. Det största djupet i denna del uppgår till 14 m. Norr om Runnö Rödsjär finns det största djupet inom reservatsområdet; 32 m. Öster om Runnö finns färre grund, och här är snittdjupet ca 10 m. Långglos botten utgörs av grusig sand, bevuxen med axslina och borstnate samt med inslag av kransalger och fintrådiga alger. I Nättlevikens inre del är undervattensvegetationen sparsam och består endast av borstnate, medan det utanför viken finns fina blåstångsbälten. Råveglo har en tydlig uppdelning av undervattensvegetationen, med blåstång i den mest exponerade delen, som successivt övergår i vegetation bestående av borstnate och axslina. Salthalten i reservatets vattenområde ligger kring 6,3 promille.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska utgöras av ett oexploaterat vattenområde med orörda öar och skär samt med en för skärgården representativ flora och fauna. Naturtyperna perenn vegetation på sten och grusvallar, laguner, rev samt skär och små öar i Östersjön ska uppta 9,5 ha, 4,8 ha, 36,4 ha respektive 127,7 ha.
- Arter knutna till områdets biotoper ska leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på sådana arter är häckande fåglar som roskarl, silvertärna, skedand, skröntärna och svärta.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och vårdas på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Underhåll av tillträdesförbudsskyltar vid Löv- och Långgrund samt Runnö Rödsjär.

Strandstädning vid behov.

I övrigt inga åtgärder.

4. Bränder och brandbekämpning

Bränder som uppkommer inom området ska släckas.

5. Jakt och fiske

Rätten till jakt och fiske inskränks inte genom reservatsbildningen. Länsstyrelsen ser det som värdefullt om den kulturhistoriskt intressanta fiskerättsindelningen kan fortgå som tidigare, exempelvis genom upplåtelser och arrenden.

6. Friluftsliv

Det övergripande målet är att området ska kunna användas för rekreation och naturstudier i den mån detta inte strider mot de biologiska och kulturhistoriska bevarandevärdena.

Informationstavlor med beskrivning av objektets geologi, kulturhistoria, naturvärden och gällande föreskrifter sätts upp på lämpliga platser invid Runnö by. Befintliga stigar och vägar hålls fortsatt öppna och väl framkomliga. Bland annat beroende på de naturgivna förutsättningarna ska framkomligheten för handikappade underlättas så långt möjligt.

Om länsstyrelsen bedömer att besöksstrycket är sådant att behov uppstår ordnas tillgång till brygga för allmänheten genom en andelsförrättning. Om så sker sätts en informationstavla upp vid bryggan. Det ska även övervägas, efter bedömning av behovet, att anordna gästtoalett och soptunna vid hamnen.

7. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

7.1 Dokumentation av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärderna, kostnad samt finansiering.

7.2 Biologisk dokumentation och inventeringar

Kunskapen om områdets fauna och flora behöver förbättras genom ytterligare inventeringar, med tyngdpunkt på svampar och insekter. Det är dock sannolikt att skötselförslagen i stort inte kommer att förändras utifrån nya kunskaper om faunan och floran.

En aspekt som är intressant att belysa i framtida inventeringar är samspelet mellan sandsten, jordarter samt flora och fauna.

7.3 Uppföljning av bevarandemål

De kvalitetsmål som formulerats i denna skötselplan ska följas upp av länsstyrelsen.

8. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Var	Prioritet
Friställning av äldre ek	Framförallt skötselområden 3, 1b, men även 1d, 2b, 5	1
Avveckling av gran	Skötselområden 1, 2, 3, 5	1
Gallring av tall	Skötselområde 3	1
Betesdrift	Skötselområde 4 och 2,3	2 och 3
Gränsmarkering		1
Informationstavlor	Vid Runnö by	1
Uppföljning av skötselmål	1-5	1, efter åtgärd
Uppföljning av bevarandemål	Samtliga skötselområden	1

Prioritering: 1. Högst, 2. Hög, 3. Lägre

Bilagor

3.1 Skötselplanekarta

3.2 Vegetationskarta

3.3 Utdrag ur fornlämningsregistret